

Отримано: 05 травня 2016 р.

Прорецензовано: 24 травня 2016 р.

Прийнято до друку: 26 травня 2016 р.

Харчук Ю. Ю., Танчин А. І. Перспективи розвитку суб'єктів господарювання малого бізнесу України в контексті нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності / Ю. Ю. Харчук, А. І. Танчин // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. – Острог: Вид-во НУ«ОА», травень 2016. – № 1(29). – С. 140–145.

УДК: 657

JEL-класифікація: M 41

Харчук Юлія Юріївна,

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту, заступник декана економічного факультету з профорієнтаційної роботи, Національний університет «Острозька академія»

Танчин Анна Ігорівна,

студентка 4 курсу економічного факультету напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
Національний університет «Острозька академія»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НОВОВВЕДЕНЬ У СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

У статті розкрито особливості функціонування суб'єктів господарювання малого бізнесу України та зарубіжних країн відповідно до спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Виокремлено переваги й недоліки оподаткування, обліку та звітності діяльності суб'єктів господарювання малого бізнесу в умовах спрощеної системи. Запропоновано напрями реформування та розглянуто перспективи розвитку малого бізнесу України в контексті нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності з урахуванням національного та міжнародного досвіду.

Ключові слова: суб'єкти господарювання малого бізнесу, спрощена система оподаткування, обліку та звітності, єдиний податок, податкова система.

Харчук Юлия Юрьевна,

кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры финансов, учета и аудита, заместитель декана экономического факультета по профориентационной работе, Национальный университет «Острожская академия»

Танчин Анна Игоревна,

студентка 4 курса экономического факультета направления подготовки 6.030509 «Учет и аудит»,
Национальный университет «Острожская академия»

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ НОВОВВЕДЕНИЙ В УПРОЩЕННОЙ СИСТЕМЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ, УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ

В статье раскрыты особенности функционирования субъектов хозяйствования малого бизнеса Украины и зарубежных стран в соответствии с упрощенной системы налогообложения, учета и отчетности. Выделены преимущества и недостатки налогообложения, учета и отчетности деятельности субъектов хозяйствования малого бизнеса в условиях упрощенной системы. Предложены направления реформирования и рассмотрены перспективы развития малого бизнеса Украины в контексте нововведений в упрощенной системе налогообложения, учета и отчетности с учетом национального и международного опыта.

Ключевые слова: субъекты хозяйствования малого бизнеса, упрощенная система налогообложения, учета и отчетности, единый налог, налоговая система.

Yulia Kharchuk

PhD in economic science, senior lecturer at the Department of Finance, Accounting and Audit,
Deputy Dean of the Faculty of Economics of career guidance of the National University of Ostroh Academy

Anna Tanchyn

4-th year student of economic faculty training direction 6.030509
«Accounting and Audit» of the National University of Ostroh Academy

THE PROSPECTS OF SMALL BUSINESSES' DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INNOVATIONS IN THE SIMPLIFIED SYSTEM OF TAXATION, ACCOUNTING AND REPORTING

The article deals with the special features of small businesses in Ukraine and abroad according to the simplified system of taxation, accounting and reporting. The main benefits and drawbacks of taxation, accounting and reporting of small businesses, which relate to the simplified system are outlined in it. The reform directions and perspectives of small business

in Ukraine are discussed and are proposed in the context of innovation in a simplified system of taxation, accounting and reporting, taking into account national and international experience.

Key words: *small businesses, simplified system of taxation, accounting and reporting, unitary tax, tax system.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток національної економіки України значною мірою залежить від ефективної, а відтак і прибуткової діяльності суб'єктів господарювання малого бізнесу (далі – СГМБ), які посідають провідне місце в ній. Завдяки зазначеним вище суб'єктам господарювання (далі – СГ) створюється значна кількість робочих місць та забезпечується виготовлення (надання) достатнього обсягу продукції, товарів (послуг). Формування стабільної економічної системи в країні залежить від продуманого та якісно здійсненого реформування, в тому числі – вдосконалення податкової системи. Своєю чергою, ефективність функціонування податкової системи визначається податковим навантаженням на СГ підприємницької діяльності. Однак у контексті розвитку сучасної податкової системи України, значна кількість СГМБ залишає свої доходи в «тіні», що скорочує надходження до Державного та місцевих бюджетів країни та загалом негативно відображається на розвитку її економіки. Таким чином, виокремлення перспектив розвитку СГМБ України в умовах нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності є актуальним та своєчасним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Специфіку організації та використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ, а також напрями її вдосконалення розглянуто у працях таких вітчизняних та зарубіжних науковців: Г. Білецької, В. Валігури, Т. Гоголя, М. Кармаліта, В. Кмітя, А. Крисоватого, М. Куц, Н. Ніпорко, М. Сидимира, М. Фурсіна, О.Чепець та В. Юрчук.

Проте необхідно зауважити, що більшість матеріалів є застарілими, оскільки не враховують реального стану економіки країни в умовах фінансово-економічної і політичної кризи, воєнних дій та частих змін податкового законодавства. Саме тому доцільним є поглиблення досліджень у цій сфері.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у виокремленні перспектив розвитку СГМБ України в контексті нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності на основі вивчення теоретично-практичних аспектів обраної тематики та можливості використання досвіду зарубіжних країн.

Виклад основного матеріалу. Запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ в Україні було довготривалим процесом, основним завданням якого було виведення підприємств із «тіні» та подолання кризових тенденцій в економіці країни. Встановлення цієї системи стало першим кроком, який дав поштовх до легалізації діяльності зазначених вище СГ шляхом отримання державою меншої, порівняно із загальною системою оподаткування, обліку та звітності, суми податку.

Відповідно до п.7 ст.55 Господарського кодексу України визначено, що малі підприємства – це підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [3].

На сучасному етапі розвитку національної економіки України близько 93% СГ займаються підприємницькою діяльністю як СГМБ, що вкотре підтверджує необхідність вдосконалення чинного податкового законодавства України з метою створення сприятливих умов для подальшого розвитку їхньої діяльності.

Розвиток спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ було розпочато 3 липня 1998 року на підставі Указу Президента України №727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємства» [11]. Цей нормативний документ містив визначення єдиного податку та обґрунтовував необхідність запровадження книги обліку доходів і витрат, яка є обов'язковою для заповнення СГМБ.

Сьогодні складання та подання фінансової звітності СГМБ регламентується Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства», затвердженого наказом Міністерства фінансів України (далі – МФУ) №39 від 25 лютого 2000 року [9]. Відповідно до нього спрощена система оподаткування, обліку та звітності передбачає застосування подвійного запису та складання фінансової звітності за формами № 1-м «Баланс» та № 2-м «Звіт про фінансові результати».

Детальна інформація щодо особливостей використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності: податкових груп, бази та ставок оподаткування, особливостей форм обліку та звітності для кожної з податкових груп відображена в розділі XIV «Спеціальні податкові режими» Податкового кодексу України (зі змінами та доповненнями) (далі – ПКУ), прийнятого 2 грудня 2010 року [8]. Однак зміни щодо спеціального режиму оподаткування почали діяти на рік пізніше, а в 2011 році СГМБ керувались перехідними положеннями ПКУ, відповідно до яких вели облік без використання подвійного запису з метою складання спрощеної звітності за формами 1-мс «Баланс» та 2-мс «Звіт про фінансові результати», що, своєю чергою, було закріплено в «Методичних рекомендаціях із застосуванням реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами», затвердженого наказом МФУ №720 від 15 червня 2011 року [6].

Згідно з п. 2 ст. 291 ПКУ спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Пунктом 3 цієї ж статті передбачено, що юридична чи фізична особа-підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим ПКУ та реєструється платником єдиного податку в Реєстрі платників єдиного податку [13].

Відповідно до п. 4 ст. 291 ПКУ зі змінами та доповненнями від 1 лютого 2016 року всі СГМБ, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на 4 групи платників єдиного податку (табл.1).

Таблиця 1

Групи СГМБ-платників єдиного податку та їх характеристика

Характеристика	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4
Учасники групи	Фізичні особи – підприємці		Фізичні особи – підприємці, юридичні особи	Фізичні особи – підприємці, юридичні особи
Граничний обсяг доходу впродовж календарного року, грн.	300 000	1 500 000	5 000 000	–
Максимальне число найманих працівників	Заборонено	10	Необмежена кількість	–
Види господарської діяльності	Роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	Надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	Будь-які види діяльності, крім недопустимих, регламентованих п. 3 п.п. 291.4 ПКУ для єдиноподатника	Сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %.
Розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги)	Виключно у грошовій формі (готівковій та/або безготівковій), оскільки бартер заборонено			
Ставки єдиного податку	Фіксовані – встановлюються сільськими, селищними та міськими радами у % від мінімальної заробітної плати на 1 січня поточного року відповідно до виду господарської діяльності		3 % доходу зі сплатою ПДВ та 5 % доходу у разі включення ПДВ до складу єдиного податку	Площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду * нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року
	до 10 %	до 20 %		
Податковий (звітний) період	Календарний рік		Календарний квартал	Календарний рік
Порядок нарахування та строки сплати	Авансовий внесок не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця.		Протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.	Самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік. Сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: у I кварталі – 10 %; у II кварталі – 10 %; у III кварталі – 50 %; у IV кварталі – 30%.

Джерело: побудовано авторами на основі [8].

Крім цього, при організації та здійсненні обліку СГМБ у своїй діяльності керуються спеціальними відомостями, які заповнюються на основі спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку [10]. Специфіка обліку і складання звітності платниками єдиного податку регламентується ст. 296 ПКУ [8] і передбачає в розрізі груп платників ведення Книги обліку доходів та витрат шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих результатів господарської діяльності.

Перебування СГМБ на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності має низку переваг, однак поряд із цим присутні й суттєві недоліки, які часто супроводжуються протестами СГ, що зумовлено загрозю існування спрощеної системи оподаткування та наближенням її до загальної (табл. 2) [4].

Таблиця 2

Основні переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ України

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> – спрощена процедура при реєстрації СГ як платника єдиного податку; – прості розрахунки суми податку до сплати; – спрощена форма фінансової та податкової звітності СГМБ; – ведення бухгалтерського обліку на основі загального та/або спрощеного плану рахунків; – надання права вибору щодо сплати ПДВ; – відмова від сплати низки податків. 	<ul style="list-style-type: none"> – обмежений обсяг виручки, який дозволяється за цією системою; – не врахування доходу при сплаті квартального авансу фізичної особи-платника за звітний період.

Джерело: побудовано авторами на основі [4].

Сучасний стан спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні характеризується суттєвими зрушеннями, що пов'язано з нововведеннями. Проте попри наявні переваги ця система потребує подальшого дослідження з метою усунення недоліків, які гальмують процес залучення нових СГ та не сприяють виведенню значної кількості підприємств із «тіні».

Крім цього, в контексті податкової реформи у 2016 році спостерігалися зміни щодо уніфікації ставки єдиного соціального внеску до 20%, на відміну від діючої до 1 січня 2016 року – 34, 7%. У той же час базові норми для платників 2 групи залишилися без змін за умови заборони застосовувати спрощену систему в сфері готельного, ресторанного господарства та реалізації верхнього одягу з хутра та шкіри. Для платників 3 групи зменшився оборот в 4 рази та поступово підвищуються ставки оподаткування: для платників ПДВ – 3%, а для неплатників – 6%. Платникам 4 групи встановлено обмеження щодо річного обороту та кількості сільськогосподарських угідь, що перебувають в користуванні. Так, кількість найманих працівників для фізичних і юридичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників необмежена. Обороти складатиме до 100 млн. грн., площа земель до 3 тис. га. та ставки податку пропорційно площі і видам с/г угідь [7].

Підсумувавши зазначене вище, слід відмітити, що розглянуті нововведення стали кроком, який передбачає повернення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності до початкових положень Указу Президента, що акцентував увагу на підтримці найменших і найслабших СГМБ.

Однак реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГ, як і податкової системи України в цілому, не можливе без урахування позитивних моментів зарубіжного досвіду. Так, розглядаючи міжнародну практику застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності необхідно зазначити, що в ній не існує єдиного визначення щодо малого та середнього підприємства. Кількісними критеріями віднесення до певної категорії є кількість працюючих та обсяг валового обороту.

Спрощена система оподаткування зустрічається не лише в розвинутих країнах, але й у країнах, що розвиваються. Проте вона значно відрізняється за критеріями та масштабами застосування, що чітко визначено для СГМБ. Міжнародна практика не має стандартних принципів та єдиного способу розробки та застосування спрощеної системи. Однак поряд із цим існує чотири підходи до визначення спрощених систем оподаткування: система на основі валового обороту; система на основі індикативних показників; система угод між платником податку та податковими органами; патентування (табл. 3)

Таблиця 3

Основні підходи до визначення спрощених систем оподаткування, обліку та звітності відповідно до міжнародної практики

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	Характеристика системи
Система на основі валового обороту	Використання диференційованих ставок податку на єдину податкову базу, диференційованих ставок залежно від рівня валового обороту та єдиної ставки податку на оборот для всіх СГМБ (Албанія, Бразилія).

Система на основі індикативних показників	Вирішальну роль у розробці зазначених вище систем має визначення індикаторів фактичного доходу платника податку. Ефективні показники повинні відповідати таким критеріям: – легко обліковуватись та перевірятися; – мати низький ризик фальсифікації; – повинні показувати достатню і стабільну залежність із фактичним доходом. Найбільш поширеними показниками є: площі торгових приміщень, чисельність працівників, вартість запасів, потужність обладнання, термін діяльності бізнесу. Крім того, можуть використовуватися зовнішні показники, зокрема, дані про споживання електроенергії та води.
Система угод між платником податку та податковими органами	Прикладом такого підходу є метод «Forfait», який застосовувався у Франції, проте швидко був скасований і замінений спрощеною системою на основі обороту. Система «Forfait» передбачає збір великої кількості даних і оцінки очікуваного прибутку підприємства податковими органами. Платник податку повинен був збирати інформацію, шляхом ведення звітності про закупівлі, продажі, чисельність працівників, заробітну плату та кількість автомобілів. На підставі цих даних податкова адміністрація готувала оцінку чистого прибутку МСП, яка потім обговорювалась та узгоджувалась з платником податків. Узгоджені прибутки до оподаткування в багатьох випадках були значно нижчими, ніж первісна оцінка податковими органами. Договірні системи не поширені на практиці. Система, яка багато в чому схожа на «Forfait» досі застосовується в Сирії.
Патентування	Застосування єдиного податку на бізнес-сегмент незалежно від розміру чи валового обороту окремого СГМБ. На практиці, застосування патентування досить просте. Прикладом є оподаткування торговців, ремісників та інших малоприбуткових видів діяльності в Косово, які сплачують за щоквартальних патент 37,50 Євро. Використання патентної системи має бути обмеженим кількома видами діяльності мікробізнесу, які важко піддати оподаткуванню. Податкові ставки повинні бути низькими. Основна мета патентування – не отримання податкових надходжень, а ознайомлення мікропідприємств з порядком сплати податків. Отже, патентування застосовується з довгостроковою метою покращення загальної податкової культури.

Джерело: побудовано авторами на основі [1, с. 432; 5, с. 248].

Проаналізувавши недоліки спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ, на нашу думку, з метою досягнення мінімальної рівноваги між державними та підприємницькими інтересами необхідно реалізувати комплекс таких заходів (табл. 4).

Таблиця 4

Заходи щодо вдосконалення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ України в контексті нововведень податкового законодавства

Захід	Характеристика заходу
Збільшення граничного обсягу виручки від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг СГМБ.	Запровадження граничного обсягу виручки від реалізації на основі його залежності від мінімальної заробітної плати, що дозволить створити автоматичний індикатор та, в майбутньому, надасть можливість не вносити зміни до податкового законодавства з метою коригування параметрів спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
Посилення відповідальності платників єдиного податку за використання у своїй діяльності праці найманих працівників без оформлення трудового договору.	Прийняття закону, в якому буде вказано розмір штрафних санкцій та скасування особи як платника єдиного податку за порушення трудового законодавства.
Запровадження окремої програми пільгового кредитування СГМБ	Надання пільг з відсотками та пролонгацією термінів погашення
Створення консультаційних центрів	Надання професійних консультацій СГМБ щодо специфіки та переваг використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності від моменту започаткування власної справи до здійснення прибуткової підприємницької діяльності

Джерело: побудовано авторами на основі [12].

Висновки. Отже, слід зауважити, що на сучасному етапі використання спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності СГМБ України їхні інтереси задоволені не в повному обсязі. Саме тому при реформуванні податкової системи необхідно враховувати, наскільки конкретний захід спроможний забезпечити перспективи розвитку малого бізнесу в Україні, зокрема найбільш чутливих до нововведень платників єдиного податку 1 і 2 груп. Своєю чергою, СГМБ 3 і 4 груп необхідно розробити поступовий план переходу на загальну систему оподаткування.

Таким чином, поєднуючи позитивні аспекти вітчизняного та міжнародного досвіду з метою забезпечення розвитку малого бізнесу в контексті нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку і звітності, вважаємо за доцільне рекомендувати СГМБ та органам Державної фіскальної служби України

реалізацію таких заходів як: збільшення граничного обсягу виручки від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг; посилення відповідальності платників єдиного податку за використання у своїй діяльності праці найманих працівників без оформлення трудового договору; раціональне використання міжнародних підходів до організації та використання спрощеної системи оподаткування на основі індикативних показників та патентування; створення консультаційних центрів.

Поступове впровадження зазначених вище заходів, максимально адаптованих до умов вітчизняної економіки, може стати одним із перспективних напрямків реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності СГМБ України, а відтак, зважаючи на їх частку серед СГ країни, забезпечити не лише прибуткову діяльність підприємств, а й розвиток національної економіки в цілому.

Література:

1. Буряк Л. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі / Л. Д. Буряк. – К. : КНЕУ, 2007. – 432 с.
2. Білецька Г. М. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії [Електронний ресурс] / Г. М. Білецька, М. В. Кармаліта, М. О. Куц та ін. : [монографія]. – К. : Алерта, 2012. – Режим доступу : http://ndifp.asta.edu.ua/files/doc/publications/Alerta_NDI_Bileckaya_monograf_300712_avt.pdf.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Кміть В. М. Переваги та недоліки функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Кміть, М. Б. Судомир // Інноваційна економіка. – 2013. – № 1. – Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2015/56.pdf.
5. Кривосавий А. І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори / А. І. Кривосавий, В. А. Валігура : [монографія]. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 248 с.
6. 3. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ МФУ від 15.06.2011 р. № 720 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/2081-720.html>.
7. Податкова реформа 2016 – фіскальна лібералізація [Електронний ресурс] // Фінбаланс. – Режим доступу : <http://finbalance.com.ua/news/Podatкова-reforma-yaki-novatsi-zaproponunardepar-u-vivtorok-fiskalniy-komitet-VR>.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» : Наказ МФУ від 25.02.2000 р. № 39 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
10. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.
11. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва : Указ Президента України від 03.07.1998 № 727/98. (Припинення дії від 01.01.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/727/98>.
12. Чепець О.Г. Напрями реформування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності [Електронний ресурс] / О. Г. Чепець // Ефективна економіка. – 2014. – № 10. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3461>.
13. Реєстр платників єдиного податку [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/грер>.